

Henvendelse om habilitet - orientering til kontrollutvalget

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Inderøy kommune

Møtedato

12.04.2023

Saknr

08/23

Saksbehandler Eva J. Bekkavik

Arkivkode FE-033

Arkivsaknr 21/362 - 23

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar informasjonen til orientering.

Kontrollutvalget ber sekretariatet om å sende saksutredningen og utvalgets behandling og vedtak til innsender.

Saksopplysninger

Kontrollutvalget har mottatt en henvendelse fra en innbygger om habilitet.

Kontrollutvalgets sekretariat har sendt foreløpig svar til innsender 20.01.2023 med informasjon om at utvalget kun er pålagt å behandle saker de får fra kommunestyret eller revisor, men at de kan ta opp saker de mener hører inn under kontrollutvalgets ansvarsområde. Videre har innsender fått informasjon om at kontrollutvalgets møte er berammet til 12. april 2023.

Henvendelsen gjelder Hovedutvalg Natur sin sak 7/23 Høring - NOU 2022:14 Inntektsmåling i jordbruket (møte 16.01.2023).

Kommunedirektøren la fram et forslag til innspill fra Inderøy kommune, forslaget er skrevet av enhetsleder plan, landbruk og miljø. Enhetsleder er medlem av sentralstyret i Norges Bondelag, som også har sendt inn høringssvar i samme sak. Det ble ikke opplyst i hovedutvalgsmøtet at enhetsleder plan, landbruk og miljø satt med flere roller.

Innsender sier at det skal være en del likheter i høringssvaret fra Inderøy kommune og Norges Bondelag sitt høringssvar.

Videre sier innsender at et av medlemmene i Hovedutvalg Natur foreslo et alternativ/tillegg til forslaget fra kommunedirektøren, dette forslaget ble nedstemt etter bl.a. argumentasjon fra enhetsleder plan, landbruk og miljø, som visstnok stilte seg kritisk til medlemmets innspill. Innsender sier at hva som ble resultatet ikke er det avgjørende, men ønsker en vurdering av det prinsipielle og har stilt følgende spørsmål:

1. Burde ikke administrasjonen påpekt rollene til enhetsleder plan, landbruk og miljø i en slik sak, og ville det ikke vært naturlig å fått sin habilitet vurdert?
2. Bør kommunens representant være aktiv i en debatt der hen har interesser gjennom andre roller?
3. Burde politikerne vært mer årvåkne i slike situasjoner der roller blir uklare?

Vurdering

Konsek sine jurister har sett på henvendelsen og har gitt følgende svar på innsenders spørsmål:

1. Burde ikke administrasjonen påpekt rollene til enhetsleder plan, landbruk og miljø i en slik sak, og ville det ikke vært naturlig å fått sin habilitet vurdert?

Det er kommunedirektøren som har ansvar for en forsvarlig saksutredning (kommuneloven § 13-1 tredje ledd). I denne saken kan det foreligge en rollekonflikt som medfører at saksbehandler (enhetsleder plan, landbruk og miljø) burde forelagt spørsmålet om sin egen habilitet til overordnet leder (forvaltningsloven § 8 første ledd). Spørsmål om saksbehandlers habilitet burde i denne saken blitt vurdert etter forvaltningsloven § 6 annet ledd da rollekonflikten mulig kan anses som et særegent forhold som kan være egnet til å svekke tilliten til saksbehandlers upartiskhet.

Vurderinger av saksbehandleren sin habilitet burde således ikke være en opplysning som

administrasjonen skulle opplyst hovedutvalg Natur om da saksbehandlers habilitet allerede er avgjort av kommunedirektøren.

I denne saken er det holdepunkter for at saksbehandleren kan være inhabil etter forvaltningsloven § 6 annet ledd og at det derfor kan foreligge en såkalt sterk ugyldighetsgrunn. Dette er likevel noe som ligger til statsforvalteren å avgjøre.

2. Bør kommunens representant være aktiv i en debatt der hen har interesser gjennom andre roller?

Kommunedirektøren har møte- og talerett i alle folkevalgte organer, unntatt kontrollutvalget (kommuneloven § 13-1 femte ledd). Møte- og talerett betyr rett til å til være til stede i møtet, og til å delta i debatten om de sakene som behandles der.

Foreligger det interessekonflikt viser vi til svaret til spørsmål nr. 1.

3. Burde politikerne være mer årvåkne i slike situasjoner der roller blir uklare?

I denne konkrete saken ligger ansvaret for forsvarlig utredning og avgjørelse om saksbehandlers habilitet hos kommunedirektøren.

Krav om lovlighetskontroll

Tre eller flere medlemmer av kommunestyret kan sammen kreve at departementet kontrollerer om et vedtak er lovlig (kommuneloven § 27-1). Dette gjelder også vedtak fattet av andre folkevalgte organer.

Et slikt krav må fremsettes innen tre uker fra vedtaket ble truffet. Kravet skal settes frem for det organet som traff vedtaket. Hvis organet opprettholder vedtaket, skal saken sendes til departementet (Statsforvalteren).

På generelt grunnlag vil sekretariatet anbefale at tre medlemmer av kommunestyret går sammen og fremsetter krav om lovlighetskontroll i saker der det er tvil om vedtaket er gyldig.

Konklusjon

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å ta de juridiske vurderingene til orientering og sende saksutredningen og utvalgets behandling og vedtak til innsender.